

Eluläte

EELK Kadrina Katariina koguduse häälekandja

Nr 22 juuni 2018

tasuta

Värvi!

Värvi, rohkem värvi! Juunikuu toob loodusesse rohkem värve, olgu nendeks siis lõhnavad jasmiiinipõõsad, pojengid või suureõielised moonid. Kõik nad rõõmustavad silma oma kaunidusega. Õeldakse ju, et inimene vajab rohkem ilu enda ümber. Ka käesolev Elulätte number püüab oma lugejatele pakkuda erinevaid „eluvärve.“

Jätkub Karin-Kristeli järjejut „Vihmavarblane“. Jätkame sarjaga Pilk ajalukku, mis sedakorda tutvustab maleterminoloogia loojat. Samuti olete kõik oodatud osa saama meie kirjust suvealguse programmist.

Maailm on kirev ja kaunis! See annab justkui eelmaitsse veel kaunimast maailmast, mis kord uueks luuakse. Ees on ootamas jaanipäev – Ristija Johannese sünnipäev. Ta oli teevalmistaja Kristusele, kelle läbi uus loomine teoks saab. Seni olgu meil hingedes ikka palju-palju värve Jumala taeva all. Suur suvi annab selleks justkui oma ergutuse.

Lisaks on lastel koolivaheaeg, mis omakorda loob võimalusi mõneks värviliseks ja põnevaks suveseikluseks, mida hiljem silmade särades koolikaaslastele õhinaga jutustada ja mille mälestused ei kao ka aastate möödumisel. „Elu on kink, mis meile on antud ja kohustus, mis on Sinule pandud.“ Nii kõlab tuntud laulusalm.

Kandkem siis jätkuvalt neid eluvärve endas ja talletagem nad Jumala armastuses alatiseks oma südamesse. Sest armastuses on midagi, mis otsekui annab meile jõu edasiminekuks.

Orelikontsert **21. juunil kl 19** kirikus Sven-Ingvart Mikkelsen (Taani)

Taizé-palvus **22. juunil kl 20** kirikus

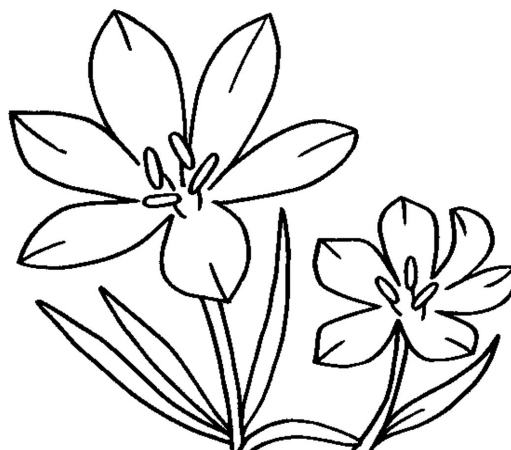
Maakaitsepäeva palvus **23. juuni kl 13.15** Vabadussõja ausamba juures

Kiriku uue lauluraamatu koostamise ettekanne, Eerik Jõks **27. juuni kl 17** leerimajas

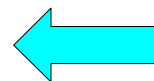
Surnuaiapäha Kadrina kalmistul **1. juulil kl 11**

Suvine leerikursus algab **2. juulil kl 18** leerimajas

Leerilaager Toolse Puhkekülas **9-11. juulil**

Värvi ise!

Pühapäevakooli õpilased orienteerusid

13.mail toimunud hooaja viimases pühapäevakoolis said õpilased tutvuda orienteerumisega. Leida tuli üles pühapäevakooli ja kodulooga seotud paigad. Selle aasta sügisest on koguduse lastetöös plaanis mõningad pisikesed muudatused, millest täpsemalt juttu juba järgmistes lehenumbrites.

Pühapäevakooli kuus selle aasta lõpetanud olid pärast piduliku emadepäeva teenistust üsna elevil, sest ees oli ootamas üllatus - õuesõppe orienteeriumismäng. Väikestele värviliste kaardikestele olid kirjutatud paigad kiriku ja leerimaja ümbruses, mis tuli üles leida. Selline mäng pakkus noortele sõpradele palju lõbu ja pisut ka peamurdmist. Pisut raskusi tekkis „kartuliparuniks“ kutsutud **Rumbergi** suguvõsa haa ülesleidmisega, kuid üldjoontes läks kõik kenasti korda. Aitäh osavõtjatele ja kaasaelajatele.

PILK AJALUKKU

VARBLASESÄUTS JA PIIBLIRAAMAT. ADO GRENZSTEIN-PIIRIKIVI

5.veebruari 1849 aastal nägi Viljandimaal, Tarvastu vallas Kõksi talus ilmavalgust poisslaps, kes risti Ado Grenzstein-Piirikiviks. Vähesed lugejad aga teavad, et tegemist oli ühe vähemsallitud ajakirjaniku, köstri ja pedagoogiga eesti kultuuriloos. Miks see nii oli, sellest juba allpool.

Tulevase haridustegelase vanemad olid talupidajad. Haridusteed alustas Ado Tarvastu kihkonnakoolis. Algebra ja geomeetria kõrval tundis poiss suuremat huvi maateaduse ja usuõpetuse vastu. Aastatel 1871-1874 õppis nooruk Cimze Seminaris ja töötas pärast lõpetamist mõned aastad Audrus köstri ja kihelkonnakooli õpetajana. Ta keskendus eelkõige laste keelelisele arendamisele. Õpetas saksa ja vene keelt ning usuõpetust. Aastal 1876 kutsuti ta Tartu Hollmanni Seminari kooliõpetajaks. 1881 aastal asutas ta ajalehe „Olevik“, mis kujunes Carl-Robert Jakobsoni surma järel üheks olulisemaks päevaleheks maarahvale. Palju vaidlusi tekkis Ado Grenzsteinil teiste haritlastega just haridusküsimustes. Ja just seetõttu, et esialgsete hinnangute kohaselt loobus Greinzstein 1888 aastal rahvuslikest vaadetest ja mõnede arvates hakkas õigustama venestamist. Rõhutas oma vaadetes keelte oskust, sealhulgas vene keele õppimise vajadust. Oma elu ajal kirjutas päris mitu kooliõpikut: „Kooli laulmise raamatu“, „Pildiaabitsa“. On kirjutanud rohkesti lastejutte, värsse, vaimulikke mõtteteri ja publitsistikat.

Eriti suure populaarsuse saavutas lastelauluga „Viisk, Põis ja Õlekõrs,“ mida on korduvalt ka raamatutena avaldatud. Ado Greinzstein üks suuremaid hobisid oli varblasesäutsumiste jälgimine kodutalu õuel. 8 juunil 1888 aastal võeti kasutusele Ado Greinzstein-Piirikivi poolt koostatud maaleterminoloogia. Ado Grenzstein suri 20. aprillil 1916 aastal.

VIHMAVARBLANE

V

Bläku Eduard naases linnast alles siis, kui hakkas juba pimenema. Sel õhtul tundus käidud maa linnast Kuningamäele kuidagi eriti pikk. Eedi samm oli veidi pehme, aga sellest polnud suurt häda kedagi. Kuidagi jõudis ta oma väikese maja välisuksele ja taskust võtme järele kobades, pillas selle kogemata maha. Värisevate kätega korjas ta võtme üles ja nühhis vastu jope taskust hoolikalt porist puhtaks. Siis astus ta esikusse ja sealt kööki, lasi veekannu täis ja asetas pliidile. Bläku Eduard armastas kanget musta teed. Oli kuulnud kusagilt, et see pidi hästi pohmaka vastu aitama. Siis lonkis ta maki juurde ja pani mingi padjakloppimismuusika päevinäinud masinasse. Nimelt mõtles Bläku Eduard, et kõige parem on just siis, kui omaenda mõtteidki ei kuule. Ta istus tugitooli ja hakkas suitsetama, kuid samas tikkus talle naer kangesti peale. Mõtted läksid Kasesalu Lembitule. No on alles mees, midagi pole parata, kui mõistust pole piisavalt antud igauhele, nii mõtles Bläku Eduard. Tema arvates, rabelesid naabrid üleüldse liiga palju ja mõtetult. Tema poleks küll nii viitsinud. Vaata, seda üksikema Leaaniakatki, kes nelja last kasvatas. Bläku Eduardi arvates oli naine liiga enesekindel. Tont võtaks, julges talle veel moraaligi lugeda! Neli poisijõmpsikat oli tal, no milleks? Kasvatagu neid ja ärge tema Eedi ellu sekkugu. Eksmees elavat tal aga juba mitu aastat uue totsiga Soomes. Seda teadis Bläku Eduard. Mõtetud naised!

Bläku Eedul oli elust oma kindel arvamine ja tihti leidis ta end irvitamas teiste rabelemiste üle. Teevesi hakkas pahinal kannus keema ja tūmakas mängis. Hea oli. Talle meenus, kuidas nad Lembituga kord elu süvaküsimuste üle vaidlema olid läinud. See oli mullu talvel. Aga, mis talv see ka oli, isegi lund ei olnud õieti. Lembit oli siis Bläku Eduardiga nagu juhuslikult teise viinalembusest juttu teinud:

„Kuule, Eduard, sa jood ju rohkem kui mina ja võtad aga võlgu, ütle mulle, millest sa nii elad?“

„Kuidas elan? Käin toidupangas, riided saan kaitsukatest selga. Ära põe! Mul on kõik hästi, ainult et emast on hirmus hale meel. Ta oleks ikka võinud veel elada. Polnud teine kuuskümmendki täis, aga näe ära kutsuti. Üks jama kohe!“

„Ehh, ta oli ju ka pudeliga sinapeal või?“

„Oli jah, aga tead, mis ma sulle Lembit nüüd ütlen, ega surm ei küsi, kunas või millal tulla. Vaata, kord kukud mauhti maha ja oledki valmis.“

„No on sul aga mõtlemised! Eks iga inimene pea ikka ise oma sammud elus joonde seadma.“

„Tead, kord ma oma sõbrale Laasmani Tommile juba ütlesin, et kas pole see elu ikka üks ainus virelemine. Sant tunne hakkab kohe, kui mõtlema hakata.“

„Aga miks sa siis mingit tööd ei tee?“

„Ah, tööd või? Aga keegi ei taha mulle seda hinda maksta, mida ma tahan ja tööga ei saanud isegi Vanapagan õndsaks, kui kord Põrgupõhjal elas.“

„Või nii. Aga noh, sa kirjuta siis mõni raamat, lased aga trükkida asi joones.“

„Raamatut ma võiks ju kirjutadagi, aga

pastakas ei taha enam millegi pärast käes püsida.“

„Joo siis vähem.“

„No küll on ikka hea teisi elama õpetada, justkui sa ise seda eluvalemit nii hästi mõistaksid? Tuhka sa mõistad, sest elu on närune ja mõtetu. See on lihtsalt vegeteerimine päevast päeva, kuni ükskord tuleb surm.“

Lembitule hakkas tookord Bläku Eedu jutus midagi kangesti vastu. Ta mühatas vaid ja tegi kodu poole minekut.

Nüüd sellele tagasi mõeldes kippus Bläku Eduardile kangesti naer peale. Küllap tema juba ise teab, kuidas elada ja kui tulebki surm, tulgu peale. Mis temagi sinna parata saab. Surm on ju elu osa. Veel mõtles Bläku Eduard, et kui inimene on siin universumis tühisem, kui peatäid, siis võib ta ju enese suureks mõelda. Olla nagu ise oma asjade peremees. Ja juua või mitte juua, see polnudki selle asja juures kõige põletavam küsimus. Ah ja, oma Jämejala Psühhiaatria kliiniku seiklustest oleks tal ju nii mõndagi kirjutada. Ehk polegi siis see Lembitu kunagi välja käidud fraas nii tähtsusetu. Tema, Eduard, kui end korralikult kätte võtab, saab sellega hakkama küll. Seda oli talle isegi üks tuttav kirjanikuhärra kunagi ütelnud, kuid Bläku Eduardil ei jätkunud selleks kunagi kannatlikust ning päevad venisid nagu üks väljaveninud püksikummi. Aga kui ta nüüd kätte võtab ja ometi püüab, kas ei või siis sellest ometi asja saada? Ja pistku see Eda see raha nüüd pintsilisse, kui tahab. Temal oli Lembituga linnas ikka lõbus olnud. Nii mõeldes jõi Bläku Eduard oma teeklaasi tühjaks, viskas diivanile pikali ja jäi norinal magama.

Ta ärkas kümne paiku mingisuguse kobina peale. Alguses ei saanud ta pihtagi, milles asi, aga siis end aegamisi üles ajades ta tuld põlema panna tahtes, avastas ta, et elekter on ära. Mis siis ikka, seda oli tal ennegi juhtunud. Ta ajas jope selga ja hakkas välja minema. Õues tibutas peenikest uduvihma. Sant oli olla ja pea tuikas hullu moodi. Ta oli juba värvast välja minemas, kui nägi endale vastu jooksmas tusedamat pikajukselist noort naisterahvast. See oli üksikema Leaanika, kes oli silmnähtavalt endast väljas: „Ütle, Eduard, kui sinust üldse mingit vastajat on, tahad sa mu maja ühes mu lastega maha põletada või?“

Bläku Eduard vahtis nagu loll naisele otsa ja ei saanud tolle jutust tuhkagi aru. Naine oli tulivihane, huuled kokkusurutud, käed rusikas ning näitas käega alajaama poole, mille uksepraost tõusis tihe hall ja ähvardav suits. Leaanika koer aga aiaväraval klähvis ja haukus läbisegi nagu oleks ta Bläku Eduardi asemel tonti näinud. *Järgneb*